

Hárskúti hírharsona

3. évfolyam 1. szám

Ára húsz forint

1999. február hó 10.

Az első száz nap

A jó három hónapos türelmi idő lejártával, amely a civilizált világban minden újonnan felállt politikai döntéshozó testületet megillet, megkíséreljük áttekinteni az új hárskúti önkormányzat munkáját is, és a levont következtetések birtokában valamit a jövőre nézve is mondani.

Mielőtt azonban belemerülnénk az új gárda tevékenységének vizsgálatába, kanyarodjunk vissza néhány szó erejéig az előzményekhez: az októberi választásokhoz.

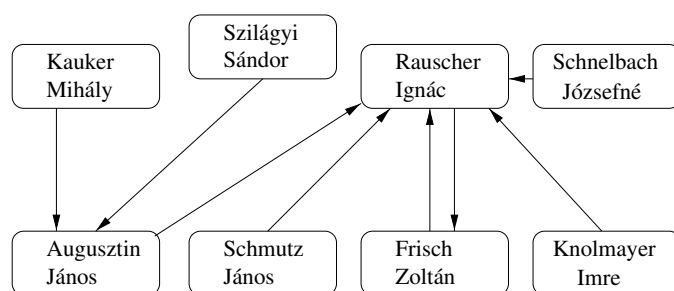
Úgy érezzük, hogy Hárskút történetében ez a választás demokratikusabb volt az előzőeknél, amennyiben is a falu ezúttal olyan vezetésnek adott koncessziót, amelyet ismert is: nem volt zsákba macska sem a polgármester, sem a képviselők személye. Továbbá, a falu gondjai közül jónéhány nyilvánosságot kapott a választásokat megelőző időszakban, így a falu lakossága könnyebben kiválaszthatta a megfelelő embereket a képességeiknek megfelelő feladatokra. Mindez meg is mutatkozott az országos arányt meghaladó részvételben és a képviselőjelöltek listájának hosszában is.

Igaz, polgármesterből lehetett volna egynél több jelölt is, de így legalább nem borzolódtak a kedélyek a szavazásig: már a jelölés lezárultakor eldőlt, hogy ki lesz az önkormányzat feje. Az is igaz, hogy — bár lapunk valamennyiüket megkereste a választási programjéért — a nemzetiségi önkormányzatot is beleértve mindösszesen csak három képviselőjelöltnek akadt mondanivalója a választók számára, s így ezek közlésétől is eltekintettünk.

Az új testület valójában nem új: Schmutz János polgártársunkat kivéve (aki azonban szorgalmas látogatója volt az elmúlt ciklus testületi üléseinek) valamennyien részt vállaltak már a faluvezetés feladataiból. Bizakodásra adhatott okot, hogy a falu életében így vagy úgy meghatározó egyéniségek (Kauker Mihály, Rauscher Ignác urak), valamint a veteránnak számító Augusztin úr is helyet kaptak a kezdő csapatban.

Sajnos, ez a bizakodás részünkről csak az alakuló ülésig tartott. Az új testület ugyanis késlekedés nélkül deklarálta, hogy számára a tényleges munkánál fontosabbak az erőviszonyok: a képviselői esküvel egyugyanazon órában hosszasan rágódtak azon a problémán, hogy a hét mely napján *nem* fognak ráérni testületi ülésekre járni, ugyanakkor a polgármester úr által az alpolgármesteri tisztségre jelölt Augusztin úr személyét egy szemvillanás alatt Rauscher Ignác helyi vállalkozóval überelték.

Az önkormányzati törvény szerint, e sorok írója számára kellően meg nem értett módon, a képviselőtestület az alpolgármestert titkos szavazással választja meg, s így a leadott szavazatok eredete is homályban marad. Élve azonban a találgatás lehetőségével, részünkről az alábbi tipp írja le leginkább az alpolgármesterválasztást:

Ezt a sejtést látszanak visszaigazolni a nem-egyhangú döntésekkor kialakult szavazati arányok is, valamint az a leplezni sem kísérelt szervilizmus, amellyel az képviselők egy része a szavazások alkalmával előbb az alpolgármester úrra mered, és csak az ő állásfoglalása után tartja vagy nem tartja fel a kezét.

Az első pár testületi ülés minden tárgyszerűség szem előtt tartásával is legkevesebb botrányosnak nevezhető. Nem a vagdalkozások, nem is a hangnem, hanem az a dermesztő tájékozatlanság, amellyel egyes képviselők az önkormányzat aktuális gondjaihoz közelítenek. Mostanra gyakorlattá vált, hogy a testületi ülés mintegy harmadában a polgármester úr és a jegyző asszony továbbképzést

tart az alpolgármester úrnak alapvetőnek nevezhető (faluház, szennyvízberuházás, óvodai nemzetiségi oktatás, ivóvízszolgáltatás, költségvetés, stb.) ügyekben — azért neki, mert gyakorlatilag az alpolgármester úr az egyetlen, aki kérdéseket tesz fel az előterjesztésekkel kapcsolatban.

Nem tartjuk megnyugtatónak az önkormányzat (egészen pontosan a képviselőtestület és a jegyző asszony) elképzeléseit arra a nem elhanyagolható problémára, hogy honnan lesz, honnan legyen a falunak pénze. Ezek az elképzelések ugyanis *jobb holnap egy veréb, mint ma egy túzok* alapon, a minden bejelentett állandó lakos után járó incifinci normatív támogatást, meg néhány megagított polgártársunk személyi jövedelemadójának még incifincibb egy százalékát kivehetően biztosabbnak tartják, mint az immáron legkülönfélébb pályázatokon való részvételt, vagy éppen a falu fejlesztésében esetleg részt venni hajlandók összefogását. Ennek a szemléletnek szélsőségesen bornírt példája az az álláspont, amely szerint *azért kellene minél több hárskúti gyereket beiskoláznia a hárskúti iskolába, mert így a falu több állami támogatáshoz jut* (az, hogy milyen szerepe lehet a közös iskolaélménynek egy ilyen kis település életében, fel sem merült). Nem csoda hát, ha — a képviselőtestülethez kényszerűségből ezen a nyelven szólván — a nemzetiségi önkormányzat vezetője azzal érvelt a költségvetés tárgyalásakor az óvodai nemzetiségi oktatás programjában megvalósuló nemzetiségi óvónőképzés mellett, hogy majdan a nemzetiségi nevelésre kapott támogatásból az egyik óvónő illetménye is biztosítható lehet (igaz, polgármester urunk még hozzátette, hogy esetleg a csemetéknek is hasznára válik, ha megismerkednek a német nyelvvel).

Bár a képviselőtestületi ülések színvonala jelentősen emelkedett azóta, s a rettenetéstől mostanra már eljutott az erősen középszerűig (aki nem hiszi, járjon utána); a döntéshozatalban meghatározó szerepet játszik a személyeskedés, az irigység és a jogos kisebbségi érzés, mégpedig olyannyira, hogy számos döntés kimenetele bizton kalkulálható ezeknek az tényezőknél a függvényében.

Az, hogy a polgármester úr mennyire számíthat a testületre, többször is lemérhető volt. Például azon a lelkesedéssel, amelyet akkor tapasztalhattunk a képviselők részéről, amikor a polgármester úrnak bokros teendői közepette épp nem akadt érkezése egy-egy, az önkormányzatok számára tartott tájékoztatón résztvennie, és Hárskút képviselőtestületének biztosításáért a testülethez fordult. Avagy, amikor is egy olyan súlyú (előzetesen írásban kiküldött) előterjesztést, mint a

helyi adókról szóló rendelet tervezete, egyes képviselők el sem olvastak, az ülésen tájékozódva a javaslat részleteiről.

Egyébiránt, a helyi adók lényege Hárskúton, hogy egyszerre vannak is, meg nincsenek is. Vannak, hogy legyenek: az önkormányzat megítélése szerint sikeresebben lehet pályázni állami pénzekre, ha az adórendelet lobogtatásával demonstrálható, hogy a helyi adókkal a közpénzek más forrásait is megcsapolják. És nincsenek, mert a helyi adók (pl. az iparüzési- és az építményadó) jelentős része alól a hárskúti állandó lakosok mentesek. Az így keletkező adóbevétel természetesen kisebb, mint amennyi lehetne, ám e konstrukciónak szavakkal kellően ki nem fejezhető eszmei hátszelet ad, hogy *az idegenek fizetik, Hárskút javára*.

Az önkormányzat tevékenységének színvonalát jól illusztrálja a kuka-ügy (*nagy kuka, vagy kis kuka legyen Hárskúton?*), amelyet a képviselők heves viták közepette eleddig két testületi ülésen is tárgyaltak, ám döntés csak annyi született, hogy a testület — lemondva a képviselői demokrácia adta jogosítványairól — a lakosság szórólapon történő megszavaztatásával valójában a közvetlen demokrácia gyakorlatához tért vissza. Noha ez a döntés különösebb sikerként aligha értékelhető, az mindenestre örvendetes, hogy a képviselőtestület felismerte, hol is húzódnak a képességei korlátai.

A fentiek tükrében az önkormányzat működésére a következő prognózis állítható fel. A falut érintő lényeges, nagy dolgokra (távközlés, szennyvíz- vagy gázberuházás, útjavítás, a helyi eszközök fejlesztése, stb.), mint eddig, továbbra is inkább a polgármesternek és a polgármesteri hivatalnak lesz rálátása, ami egyúttal az ügyek befolyásolásának az előfeltétele is. Arra, hogy ilyen jellegű ügyek kapcsán — ebben a ciklusban — nem fogják megint a falu szemét fényes nappal kilopni, garanciának tekinthető a polgármester úr, a jegyző asszony (és az általa vezetett hivatal valamennyi dolgozója), valamint Kauker Mihály képviselő úr személye. A képviselőtestület munkájának különösebb íve nem várható, a képviselők megmaradnak a *“Megspórolhatnánk 3600 Ft eü-hozzájárulást, ha csak egy takarítónőt alkalmaznánk”* szintjén. Ahhoz, hogy a testület átlépesse a saját árnyékát, mindenekelőtt az kellene, hogy tájékozottabb legyen a falu jövőjét meghatározó alapvető ügyekben, ám ez a jelenlegi hozzáállással és időráfordítással aligha lehetséges.

Hatások és körök

Az új ciklus kezdetén talán érdemes felidézni a falu irányításában megvalósuló munkamegosztás néhány sajátosságát. Annál is inkább, mert az elmúlt időszakban találkozhattunk néhány zavaró szereptévesztéssel, vagy éppen ellenkezőleg: olyan esetekkel, amikor a feladatköréhez nem tartozó dolgot vártak el bizonyos tisztségek viselőitől.

A **polgármester** összefogja és szervezi az önkormányzat munkáját, vezeti a testületi üléseket. Ő képviseli a települést az államigazgatásban és a gazdasági életben. Munkája során különféle dokumentumokat (számlákat, szerződéseket, nyilatkozatokat, átutalási megbízásokat) ír alá, ami nagy felelősséggel jár. Amit aláírt, arra később is emlékszik.

A polgármester nem a falu szellemi vezetője, nem vajda és főleg nem az az ember, akitől újságíróknak engedélyt kell kérni, ha a "faluja" nevét le akarják írni. A polgármester nem a felnőtt emberek óvónéje, aki egyéni sérelmeket orvosol.

A **képviselőtestület** a választói akarat megjelenéseként a helyi hatalom letéteményese, a falu legfőbb döntéshozó szerve — ennek a funkciónak minden dicsőségével és ódiumával együtt. Döntései az önkormányzati határozatok és rendeletek, amelyek az összes hatályos jogforrás hierarchiájába illeszkednek. A képviselőtestület mindenekelőtt a falu életének a stratégiai kérdéseivel foglalkozik (kellene, hogy foglalkozzon): a falu fejlesztése, az önkormányzat vagyonának kezelése, pénzeszközeinek bővítése és azok hatékony felhasználása. Kistelepüléseken előfordulhat, hogy a képviselőtestület egyéb (pl., segélyosztás–segélymegvonás) jogosítványainak a jelentősége felértékelődik, ami hosszabb távon a képviselőtestület összetételére is hatással lehet.

Az önkormányzat az intézményeit (iskola, könyvtár, óvoda, polgármesteri hivatal) azok vezetőivel irányíttatja. Méltatlan és kicsinyes a képviselőtestületnek olyan dolgokkal foglalkoznia, hogy miért tartották itt vagy ott a hittanoktatást, vagy, hogy ki (ne) tartsa a németórát az óvodában.

A **jegyző** a törvényesség őre, az ő feladata, hogy az önkormányzat tevékenységét a megfelelő jogi keretek között tartsa. A jegyző ezenkívül az önkormányzat által fenntartott polgármesteri hivatal vezetője is, a fizetett szakapparátus feje (az ántivilágban ez volt a *vébéitkár*). Teljesen természetes módon kistelepüléseken, ahol a képviselők nem főállásúak, a jegyzőség és az apparátus jelentősége olykor azok jogosítványai fölé emelkedik, amennyiben is egyfelől sokkal több információval rendelkeznek a folyó ügyekről, másfelől olykor nemcsak operatív döntéseket kénytelenek hozni két képviselőtestületi ülés között (pl., egy küszöbönálló határidejű pályázati kiírás

benyújtásáról nincs mindig idő a képviselőtestülettel konzultálni, a sikeres pályázat viszont új irányt szabhat a falu fejlődésének).

Mindazonáltal a játékszabályok része, hogy — egy mégoly impotens képviselőtestület esetén is — a jegyző kompetenciájának is vannak korlátai. Ezek be nem tartása magát a szabályokon alapuló játékot veszélyeztetheti.

A **pénzügyi előadó** az önkormányzat pénzének technikai kezelője. A korábban meghozott döntések alapján az ő feladata az adásvételek, beszerzések, beruházások stb. pénzügyi lebonyolítása, a hitelek felvételének és visszafizetésének adminisztrációja, egyes pályázatok kidolgozása, a pénzügyi tervezés, az önkormányzat költségvetéseinek és azok koncepcióinak kimunkálása. A pénzügyes ellenőrzi, hogy az önkormányzat bevételei (támogatások, adók) rendben megérkeznek-e, és ő gondoskodik a kifizetések végrehajtásáról is.

A pénzügyi előadónak — a kellő szakképzettség híján — nem feladata azt vizsgálni, hogy a műszaki ellenőr és a polgármester által ellenjegyzett, kifizetendő számlák mögött megfelelő teljesítés (műszaki tartalom, szakvélemény, stb.) van-e. Ha az önkormányzatnak korábról, más dolgozói vagy tisztségviselői mulasztásából anyagi kára keletkezett, azért szintén nem okolható a pénzügyes (olyan ez, mintha a vonat késéséért a kalauzt vonnánk felelősségre).

Az **igazgatási előadó** feladata az önkormányzat működésének nyilvántartása és dokumentálása. Ide tartoznak pl. a köztisztviselők és a közalkalmazottak munkaviszonyának, személyi adatainak a nyilvántartása, a közgyógyellátással kapcsolatos ügyintézés, az útlevelügyek, a népszerűnyilvántartás, hagyatéki ügyek, szociális ügyek, a helyi (hon)védelmi ügyek, a hadigondozottak, az iktatás, az irattározás, a postázás, a pénztár, a képviselőtestületi ülések jegyzőkönyvei, önkormányzati határozatok, levelek megfogalmazása.

Azonban, minden ellenkező hírrel és esetleges várakozással szemben, az önkormányzatnak nem feladata például a közigazgatási területén elterülő földek, telkek és egyéb ingatlanok tulajdonviszonyainak és egyéb adatainak tárolása — ez az illetékes földhivatal dolga.

—MF

Rövid hírek

Dietzel Gyula polgártársunk számos gyönyörű, egzotikus lepkét ajándékozott az általános iskolának. A lepkék nagy része Dél–Amerika esőerdeiből származik.

Irodalmi pályázatot hirdet az általános iskola a hárskúti telet megéneklendő, a következő témakörökben:

Alsó tagozatosok:

- Kalandok a hárskúti télen (elbeszélés)
- Levél a farsangról vagy más jeles téli eseményről

Felső tagozatosok:

- Télutó a hárskúti tanyákon (leírás)
- Levél a farsangról vagy más jeles téli eseményről

A pályamunkák benyújtásának határideje 1999. március 15. Minden kategória első három helyezettje jutalomban részesül.

A helyhatósági választások óta lapunk nem jelent meg, így az eredményeket sem állt módunkban közzétenni. A késedelemért olvasóink elnézését kérjük.

Hárskút hatszáznegyvenegynéhány lakosából 475-en voltak jogosultak a szavazásra, akik közül 258-an adtak le érvényes szavazatot. Szilágyi Sándor úr jelölését a polgármesteri tisztségre 197-en támogatták. A községi és a nemzetiségi önkormányzat képviselői a következő jelöltek közül kerültek ki:

Községi önkormányzat		Kisebbségi önkormányzat	
jelölt	szavazat	jelölt	szavazat
Augusztin János	208	Frisch László Károly	177
Rauscher Ignác	205	Borbély Renáta Katalin	140
Frisch Zoltán	174	Heblinger Józsefné	114
Schnelbach Józsefné	132	Gabler Ernőné	96
ifj. Knolmayer Imre	127	Frisch Zoltánné	84
Kauker Mihály	105		
Schmutz János	101		
Hackli Vilmosné	84		
Gabler Ernőné	83		
Szautnerné Kaposy Andrea	59		
Szakács János	54		
Mészáros Ferenc	53		
ifj. Schmidt Józsefné	50		

A német nemzetiségi önkormányzat Heblinger Józsefné elnökletével kezdte meg a működését.

Hárskúti Hírharsona

Közéleti helyi újság, megjelenik olykor–olykor.

Szerkeszti és kiadja: Mészáros Ferenc, 8442 Hárskút, Pf.1. Tel/fax: 88/272-644.

Kapható a boltokban, a fodrászüzletben, és a presszóban.

A lap megjelent számai hozzáférhetők a faluház könyvtárában, illetve az Interneten (<http://www.relief.hu/hhh>).